

ZÁPIS

z obhajoby disertační práce paní Mgr Hany Kábové,

konané dne 22. června 2011.

Téma práce: „Josef Vítězslav Šimák (Jeho život a dílo se zvláštním zřetelem k historické vlastivědě)“

Přítomní: dle prezenční listiny.

Předseda komise prof. Robert Kvaček zahájil obhajobu a představil doktorandku Mgr. Hanu Kábovou.

Hana Kábová se narodila dne 4. dubna 1977 v Jihlavě, vystudovala gymnázium v Pelhřimově a posléze Pedagogickou fakultu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, obor kulturní historie. Svá doktorandská studia zahájila v roce 2003 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze na Ústavu českých dějin. Od konce roku 2000 pracuje v Archivu Akademie věd ČR (nyní Masarykově ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i.). Doktorandka má za sebou velmi užitečnou publikační a přednáškovou činnost, která odpovídá její specializaci. Hojně se účastní konferencí a seminářů. Je nutné zmínit, že je výkonnou redaktorkou časopisu *Práce z dějin Akademie věd*, který vydává Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.

Školitel prof. Zdeněk Beneš představil doktorandku a seznámil komisi s její disertační prací.

Hana Kábová pracovala velmi samostatně a iniciativně s nesmírnou heuristickou pečlivostí, což také dokládá bohatý a propracovaný poznámkový aparát a přílohy disertace. Téma si H. Kábová zvolila zejména proto, že chtěla vědecky zpracovat, a tak připomenout neprávem pozapomenutého historika J. V. Šimáka. Tento historik byl sice příslušníkem Gollovy školy, ale jen částečně, což souviselo s jeho vědeckým zaměřením na historickou vlastivědu a regionalistiku. Význam Šimákova díla spočívá mimo jiné v tom, že po W. W. Tomkovi vytvořil druhou koncepci historické vlastivědy (1929). Současně této koncepci dal i jistý filozofický rozměr.

Disertační práce H. Kábové je první souhrnnou biografií J. V. Šimáka, jejíž solidní heuristický základ je východiskem pro další bádání. Školitel pouze doporučuje zkrátit obsáhlé citace, které brzdí sled vyprávění.

Práci doporučuje k obhajobě.

Předseda komise poděkoval prof. Z. Benešovi a předal slovo H. Kábové.

Kandidátka seznámila přítomné se svou disertační prací. Zdůraznila, že její cesta k výběru tématu nebyla přímočará. Podstatný důvod, proč si zvolila J. V. Šimáka, tkví v historické vlastivědě. Její zájem o osobnosti historické vědy i pojetí historické biografie ovlivnilo dílo Františka Kutnara. Doktorandka zdůraznila, že svou práci cíleně založila na intuici, introspekci a znovuprožívání, tedy subjektivním hledisku, přičemž jí ale samozřejmě objektivní rámec poskytly písemné prameny – osobní fond J. V. Šimáka, dalších historiků a literátů, s nimiž byl v kontaktu, dále též prameny institucionální provenience. Velkou pozornost věnovala sestavení bibliografie Šimákových prací a podchycení jeho přednáškové činnosti. Ústředními otázkami, které se pokusila svou prací zodpovědět bylo: jak Šimák pojímal svou práci, poslání historika a jak vykládal historickou vlastivědu. Svou práci rozčlenila chronologicko-tematicky.

Oponenti přednesli závěry svých posudků:

Doc. PhDr. Josef Blüml, CSc.

Prof. PhDr. Eduard Maur, CSc.

J. Blüml poznamenal, že osobnost J. V. Šimáka i jeho dílo jsou velmi inspirativní i pro dnešek. Doktorandka shromáždila a excerpovala nebývalé množství pramenů jak v centrálních, tak regionálních archivech. Předložila tak komplexní monografii o životě J. V. Šimáka a představila historickou osobnost v celé plasticitě. Cenné jsou též pasáže o jeho spolužácích, profesorech, kolezích a známých. Důležitou součástí práce je vysvětlení Šimákova pojetí historické vlastivědy a jejího poslání.

J. Blüml zdůraznil velký význam shromážděné bibliografie Šimákových prací. Disertaci ocenil i z toho hlediska, že se vyznačuje ucelenou a jasnou strukturou. Vyzdvihl též velmi kultivovaný styl vyprávění. Disertační práci považuje o velmi cenné vědecké dílo, které využije řada badatelů. Přivítal by kompletní vydání Šimákových textů věnovaných českému dějepiscectví.

E. Maur seznámil přítomné se zásadními body svého posudku. Práce je rozdělena do dvou částí, z nichž první, podstatně rozsáhlejší část je věnována Šimákovu životopisu. Ten je napsán na základě vynikající znalosti a excerpcí pramenů. Z díla je patrná společná láska Šimáka a autorky k Českému ráji. Práce plasticky líčí prostředí, z něhož J. V. Šimák vyšel, jeho kariéru, osobní důsledky, které přinesl zápas s životními překážkami. Jde o zcela vyčerpávající zachycení Šimákovy osobnosti. Na první pohled by se mohlo zdát, že je řada detailů zbytečná, ale jsou zásadní pro dějiny každodennosti. Podle jeho názoru budoucí badatel již nemá k Šimákovu životopisu co podstatného přidat.

Druhá část disertace, věnovaná rozboru Šimákova díla, není tak obsáhlá, což je dáno autorčiným naturelem, tíhnoucím k životopisnému pojetí práce. E. Maur se k možnostem jejího rozpracování vyjádřil v písemné podobě posudku.

Za mimořádný přínos považuje uvedenou bibliografii Šimákových prací. Její shromáždění bylo velmi obtížné z toho titulu, že J. V. Šimák publikoval řadu drobných příspěvků ve velkém množství novin a regionálních periodik. Taktéž je nutné nahlížet i na jeho rozsáhlou přednáškovou činnost, jejíž seznam je v příloze uveden. Práce vyniká pečlivou jazykovou úpravou, dokládá osobní zaujetí, dokonalou znalost pramenů a schopnost kriticky zhodnotit prameny.

Oba oponenti disertaci doporučují k obhajobě.

Kandidátka poděkovala svému školiteli a oponentům za vypracované posudky. Objasnila důvody, proč se rozhodla napsat práci o J. V. Šimákovi a jak tuto práci pojala. Stála před volbou, zda napsat životopis nebo rozbor Šimákova díla a historického myšlení. Zvolila si nakonec pro ni bližší téma, sepsání životopisu. Rozbor díla považuje za vhodný provést v druhé etapě. V budoucnosti by se chtěla věnovat mj. vydání Šimákových příspěvků k dějinám českého dějepiscectví. Charakteristiky životních osudů a děl Šimákových současníků i předchůdců považuje za velmi zdařilé; bohužel se nezachovaly v úplnosti.

Oponenti se vyjádřili k vystoupení kandidátky:

R. Kvaček zopakoval, že je důležité podívat se na Šimákovo dílo prostřednictvím jeho rozsáhlých a tematicky bohatých publikačních aktivit. Zdůraznil, že se Šimák někdy cítil být outsiderem a zanedbáván v hodnocení, i když pro vedoucí osobnosti historické vědy činil mnoho.

Diskuze:

J. Blüml připomenul, že H. Kábová publikovala již ve sborníku Čas výstavního ruchu (symposium v Kostelci nad Vltavou 2004) studii o formování Šimákových názorů na historickou vlastivědu v 90. letech 19. století a ve sborníku Jaroslav Goll a jeho žáci (2005) studii o Šimákově historickém díle. V tomto směru má další velkou publikační činnost.

P. Čornej položil otázku, do jaké míry pomohly doktorandce ve vcítění se do Šimákovy osobnosti jeho divadelní hry a beletristická díla. A jaký byl jeho vztah k Z. Wintrovi.

H. Kábová sdělila, že Šimákovo umělecké dílo bylo v její práci okrajové. Ale souhlasila s tím, že poznání literárního díla je zásadní pro pochopení historikovy osobnosti. Šimák měl touhu stát se literátem a dlouho na tom lpěl, ale pak pochopil, že nemá dostatečné literární nadání, a proto toto pole opustil. Věnoval se sice nadále též básnické činnosti, ale na vyšší úrovni jen do roku 1907, pak psal pouze příležitostné verše.

Co se týká vztahu Z. Wintra k J. V. Šimákovi, oba spojovala záliba v kulturní historii. Z. Winter měl blízko k Zibrtově pojetí kulturní historie. J. V. Šimák se také snažil vyrovnat s tím, že je věda na české univerzitě pojmána jinak. Usiloval o to, aby kulturní dějiny koexistovaly vedle Gollovy školy.

K. Novotného zaujala pečlivá jazyková stránka disertace, její výborná typografická stránce a redakční práce.

R. Kvaček se otázal, do jaké míry je pravdou, že J. V. Šimák zemřel na přepracování. H. Kábová s tímto tvrzením souhlasila a dodala, že J. V. Šimák začal mít problémy již v roce 1924, kdy se z přepracování zhroutil, a následkem toho mu zůstaly deprese. Ty se opakovaly a nejsilnější přišla na konci roku 1938, poté se již vědecké práci mohl věnovat jen minimálně.

B. Zilynská se zeptala, zda-li kandidátka uvažuje o vydání práce, včetně její bibliografické části. H. Kábová sdělila, že již začala práci revidovat a přidávat drobné doplňky. Zároveň zvažuje vypuštění některých pasáží tak, aby bylo možné dílo vydat.

Z. Beneš uvedl několik možností, kde by se práce mohla publikovat: FF UK v Praze, Město Turnov, Masarykův ústav a Archiv AV ČR.

R. Kvaček závěrem konstatoval, že atmosféra obhajoby odpovídá úrovni předložené práce. Vyjádřil potěšení nad tím, že se osobnost J. V. Šimáka dočkala takové práce.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování
Kvaček vyhlásil výsledek: udělení Ph.D.

počet členů komise: 8
přítomno členů komise: 6
Kladných hlasů: 6

Blahopřání

Zapsala: PhDr. Daniela Brádlarová, Ph.D.

Podpis předsedy komise